

**Ministerieel besluit tot bescherming als monument van de
Sint-Pietersbandenkerk en pastorie en als dorpsgezicht de omgeving gelegen
in Landen (Attenhoven)**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 13 maart 2013 tot vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen de Sint-Pietersbandenkerk en pastorie en als dorpsgezicht de omgeving gelegen in Landen (Attenhoven);

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed en gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 5 december 2013,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische en de artistieke waarde als monument:
de Sint-Pietersbandenkerk met inbegrip van het ommuurde kerkhof, het dodenhuisje en het smeed- en gietijzeren hekwerk, gelegen in Landen (Attenhoven), St.-Petrusstraat 17 bekend ten kadaster:
Landen, 13de afdeling, sectie B, perceelnummers 111D, 111 E en 112B zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Wegens de historische, de artistieke en de wetenschappelijke waarde als monument:
de pastorie met omringende en gedeeltelijk ommuurde pastorietuin met inbegrip van de tuinmuur, toegangspoort, 4 palmbomen en een haag van gele kornoelje, gelegen in Landen (Attenhoven), St.-Petrusstraat 17 bekend ten kadaster:
Landen, 13de afdeling, sectie B, perceelnummers 113D, 113 E en 114D zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Wegens de historische waarde als dorpsgezicht:
de omgeving van de kerk- en pastoriesite, gelegen in Landen (Attenhoven), Dorpsstraat, Kastelstraat en St.-Petrusstraat bekend ten kadaster:
Landen, 13e afdeling, sectie B, perceelnummers 102H (deel), 102K, 103A, 104B, 106, 108C, 111D, 111E, 112B, 113D, 113E, 114D, 117A, 125B, 125C, 126, 149B, 170C, 170D, 172G, 173K en 173N zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

De Sint-Pietersbandenkerk van Attenhoven dient te worden beschermd als monument omwille van de

Historische waarde:

Als voormalige afhankelijkheid van het Sint-Lambertuskapittel van de Luikse kathedraal (1188-1801), vormt de gaaf bewaarde, stilistisch heterogene Sint-Pietersbandenkerk met pseudo-basilicale opstand een opmerkelijk voorbeeld van een door de eeuwen heen geëvolueerde plattelandskerk, bestaande uit een 16de-eeuws gotisch koor in tufsteen van Lincent, een sacristie in Maaslandse stijl van 1723, een neogotisch schip, transept en westtoren van 1890 naar ontwerpen van de St.-Truidense architect E. E. Serrure en als laatste toevoeging twee neogotische zijkapellen van 1896. - De ensemble- en authenticiteitswaarde worden bijkomend versterkt door het ommuurde kerkhof met dodenhuisje, het kunstige smeed- en gietijzeren hekwerk van de Firma Van Aerschot uit Herentals uit 1873 met uitbreiding van ca. 1890 en een aantal markante en

./.

lokaal-historisch waardevolle 17de-eeuwse grafkruisen, eind 19de-, begin 20ste-eeuws grafzerken met zuil van de plaatselijke notabelen en smeedijzeren kruisen.

Artistieke waarde:

De homogeen witgeschilderde driebeukige ruimte met driezijdig afgesloten koor wordt geritmeerd door spitsboogarcades op monoliete hardstenen zuilen en kruisribgewelven en is verfraaid met overwegend 18de en 19de-eeuws meubilair, een reeds beschermd orgel van 1866 van Fr. Ruef (St.-Truiden) en een groot aantal eind 19de- begin 20ste-eeuwse glasramen geschonken door welstellende parochianen.

De pastorie bij de Sint-Pietersbandenkerk van Attenhoven dient te worden beschermd als monument omwille van de

Historische waarde:

Typologisch goed bewaard en representatief voorbeeld van een plattelandspastorie opgetrokken in opdracht van parochiepriester Guillaume Vander Maesen tussen 1711 en 1734 als een drie traveeën breed enkelhuis van twee bouwlagen in een sober classicistische stijl, getypeerd door brede kalkstenen venster- en deuromlijstingen die aansluitend bij de Maaslandse stijl. In de loop van de 18de- begin 19de eeuw, alleszins vóór 1828, uitgebreid met drie traveeën in een gelijkaardige stijl, wat resulteerde in een homogeen classicistische volume met dubbelhuisopstand, aan de voorzijde geopend door zes en aan de achterzijde door 5 traveeën onder zadeldak. Decoratieve gecementeerde gevelelementen van eind 19de- begin 20ste eeuw.

De ensemble- en authenticiteitswaarde worden bijkomend versterkt door de omringende en gedeeltelijk ommuurde pastorietaanplanting met enkele markante zeer oude aanplantingen en is toegankelijk via een ijzeren pijlpunthek tussen bakstenen pijlers met bolbekroning en een klein rechthoekig poortje in plattebandomlijsting.

Artistieke waarde:

Het interieur van de pastorie met bewaarde planindeling gevormd door een centrale middengang met aansluitend de leefruimtes, toont in de drie oudste traveeën een verzorgde en rijkelijke 18de- eeuwse interieurafwerking met onder meer natuurstenen en planken vloeren, marmeren en houten schouwen met régence-stucwerk, een régence-stucplafond, bepleisterde troggewelfjes en binnenschrijnwerk.

Wetenschappelijke, in casu dendrologische waarde:

De pastorietaanplanting bezit nog een aantal unieke oude aanplantingen, onder meer vier palmbomen: één *Buxus sempervirens* met stamomtrek van 53 cm en drie *Buxus sempervirens* 'Argenteo variëgata' met stamomtrek van 82 cm, 98 cm en 110 cm, alsook restanten van een haag van gele Kornoelje (*Cornus mas*), die verwijzen naar een zeer oude tuinaanleg.

De dorpskern van Attenhoven dient te worden beschermd als dorpsgezicht omwille van de

Historische waarde:

Vrijwel gaaf bewaard, representatief voorbeeld van een dorpskern in Droog-Haspengouw die zowel haar landelijke karakter als historische configuratie behouden heeft en gevormd wordt door markante historische hoeves, een kersenhoogstamboomgaard, enkele weilanden en een eeuwenoude onverharde voetweg die refereren aan de historische context waarin kerk en pastorie tot stand kwamen.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009, 10 juni 2011 en 22 juni 2012 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010, 2 augustus 2011 en 27 juli 2012).

Brussel,

14 MAART 2014

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS